

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvirniku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov.)
(Dalje.)

Ker se je bilo že zvečerilo, niso mogli več izvršiti pogreba; običajno daritev svete maše so zato prestavili na naslednji dan.

Ko so Lucina in njene prijateljice položile mučenico v grob, so vsi verniki še enkrat pristopili, da ji v slovo poljubijo zadnjič roko; zlasti so ubožci z vročimi solzami močili roko svetnice, ki je bila njih mati.

Zadnja se ji približata Avrelij Sempronij in tribun.

„Sladka Soterija“, pravi senator, „vem, da ob božjem prestolu moliš za me in mojega sina. Prosim te, bodi zanj varuhinja naše hiše! Če sem bil nevređen, ljubiti te kot ženo svojega sina in svojo hčerko, si pa po božji volji postala najina duhovna mati.“

Kamenita rakev je ostala odprta, dokler niso kamnoseki v njen pokrov vdolbli napis: Ambrozij si je prilastil pravico, preskrbeti napis.

Šesti dan po smrti mučenice je bil njen rojstni dan; 10. svečana bi bila izpolnila 17. leto. Na ta dan je določil diakon Sever daritev sv. maše na grobu svetnice.

Sivolasi prokurator, ki je vsled naglega sodnijskega postopanja izvedel za smrt svoje gospe še-le po njeni usmrtni, si je veliko bolj lajšal s tem, da je sarkofag in celo ležišče bogato ozaljšal s cvetličnimi vencami in mnogoštevilnimi drugimi okraski. Vsi služabniki so mu pobožno tekmujoč pomagali. Marsikateri solza prehladne ljubezni je pri tem kanila na cvetlice, ki so izpremenile grobnico v duhteč vrt — podobo nebeskega raja.

Tisti dan zjutraj sta se peljala senator in njegov sin h katakombam, da bi zaprla sarkofag z mramornato ploščo. Kakor prejšnji večer pri pokopu, tako se še tudi drugega dne mrliča ni dotaknila trohoba. Celo cvetlice okoli čela mučenice so bile še sveže, in prijeten vonj je napolnjeval grebnice. Oče in sin sta bila po prejemu znamenja sv. križa slovesno uvrščena med katehumene, da se pripravita na sveti krst. Diakon Sever ju je začel poučevati o resnicah krščanstva; na bodoči velikonočni praznik bi se naj očistila v kopeli prerojenja in se usposobila za vstop v cerkev.

Zato sta smela že danes prisostvovati prvemu delu sv. maše in Sever ju je bil tozadevno že poučil, kolikor je bilo potrebno.

Polagoma so se zbrali verniki; po naročilu in kot zastopnik vjetege papeža, Marcelina je imel opraviti svete skrivnosti v to pooblaščen mašnik.

Zopet so zadoneli psalmi veselo in zmagonosno kot na dan pokopa; nato je sledilo čitanje lista in evangelija, katero so smeli katehumeni še poslušati. List (berilo) je bil, kakor še danes pri svetih mašah za rajne, vzet iz pisma sv. apostola Pavla do Tesaloničanov (1. pogl. 4), v katerem je z gniljivimi besedami izraženo zaupanje na prihodnje vstajenje; evangelij je vseboval besede, s katerimi je obljubil Kristus presveti zakrament oltarja (Jan. 6. pogl.) in se končal s stavkom: „Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednjidan.“

Po evangeliju so morali katehumeni zapustiti družbo in v kaki oddaljeni grobnici čakati na kopec sv. opravila.

„Kdo bi se naj čudil pogumu, s katerim gledajo mučenci smrti v obraz“, je dejal Ambrozij poln

navdušenja svojemu očetu, „če premisli besede apostolove, kakor smo je ravnokar slišali?“

„Kakor jasne so mi bile te“, je odvrnil senator, „tako temne in nejasne so mi one iz evangelija.“

„Tudi jaz sem se zastonj trudil, spoznati njih smisel. Kako je mogoče jesti meso našega Gospoda Jezusa Kristusa? — In vendar samo pod tem pogojem dosežemo obujenje k blaženosti in večno življenje!“

Ko bi bila Ambrozij in njegov oče poznala tisti zaklad, ki ga je Soterija v oni skrivni sobi svoje palače hranila v dragoceni omari, bi bila gotovo razumela evangelijske besede. — Kmalu jih bosta razumela, kmalu bosta sama življala Kristusovo telo in kri, da dosežeta večno življenje in obujenje poslednjidan.

Po končani službi božji so zaprli kamenito rakev, Lucina pa je položila kot zadnji dar svoje ljubezni venec temnorudečih rož na počivališče mučenice.

Se so ležali veneci na sarkofagu svete Soterije, ko je Dioklecijan moral priznati, da je njegovo grozovitost premagala stanovitnost spoznavalcev in mučencev.

Ko je Dioklecijan l. 304 po tajnem odloku ustavil preganjanje kristjanov, se je v veliko začudenje vsega rimskega cesarstva odpovedal prestolu.

Skoraj ni bilo tedna, da bi ne bila Ambrozij in oče, ki sta se bila dala o veliki noči krstili, obiskala groba svetnice in napolnila svetilke poleg njega z novim oljem. Ko je preganjanje prenehalo, je začel senator na mestu, kjer so obglavili Soterijo, graditi kapelo, ki bi naj odsej bila njemu in njegovim domačim družinski nagrobni spomenik; o prvi obletnici mučeništva je bila kapela blagoslovljena; na prvi prihodnji rojstni dan svetnice so odprli njen grob, da so vzeli kosti in je v mramornati rakvi, krasno ozaljšani s svetopisemskimi prizori, slovesno položili k zadnjemu počitku v novi kapeli.

Osmo poglavje.

Slavljenje sv. Soterije.

Preteklo je pol stoletja, samo doba enega rodu, in vendar, kako se je izpremenil Rim! Prazni so samevali žriveniki bogov, dvorane svetišč so ostale zapuščene. Peščica pristašev stare vere je pač še komaj privlačila ljudstvo k vsakoletnim praznikom bogov z bleščetimi sijajem in bogatimi darili, a v „nesmrtnih“ bogove“ ni nikdo več veroval.

Rim z državo vred je postal krščanski.

V Vatikanu in ob Ostijski cesti so se nad grobovi obeh apostolov-prvakov vzdigovale krasne bazilike, v cesarski palači lateranski je vladal naslednik onih slavnih škofov, ki so z mučeniško smrtjo in svojo lastno krvjo priborili zmago križu. Vsako leto so se množile v mestu in v okolici cerkve in svetišča in krasno stebrovje podirajočih se poganskih svetišč je služilo za okras krščanskim hišam božjim.

Napočil je dan 4. svečana l. 354, 50. leto po mučeniški smrti sv. Soterije. Nebo je bilo čisto in jasno kot takrat, in veselo se je smehljalo solnce na zimsko pokrajino, na grobove, porastle z bršljanom, in na množico ljudi, ki so romali posamezno ali v grupah po Apijski cesti k grobu mučenice. Poleg navadnih ljudi je bilo opaziti tudi ne malo oseb višjih stanov v bogato okrašenih oblekah; imenitnejše gospe sede v nosilnicah, ki jih nosijo germanski sužnji v rudečih oblekah. Sabinski kmetje v kričeče pisanih nošah in romarji iz daljnih dežel so se sešli danes z Rimljani, da skupno ž njimi počaste sv. Soterijo-mučenico.

V tej raznovrstni množici velikih in malih, bogatih in revnih, Rimljanov in tujcev, vidimo malo skupino, ki nas zanima bolj od drugih. Starčka 80.

let, ki le s težavo hodi, podpira pri tem mlad mož, najbrž njegov vnuk, na desni stopa ženska v priprosti, temni obleki, s pajčolanom na glavi. To je redovnica enega izmed mnogih ženskih samostanov, ki kakor biseri dišijo krono rimske cerkve. Četrti v tej skupini je najmlajši, deček 14. let, ki je pa tako podoben ženski, da lahko z gotovostjo trdimo, da je starček ded svojih treh spremljevalcev.

Včeraj se je pripeljal iz Milana v Rim, da praznuje praznik sv. Soterije in ne oziraje se na svojo onemoglost, roma danes stari mož peš k njenemu častitemu grobu.

„Marcelina, ioj ljubi otrok, kako bo pač danes tebe tvoja teta iz nebes dol blagoslovljala, ko boš stala v tej sveti obleki ob njenem grobu! In kako me veseli, da sem dočkal dneva, ko te morem njej predstaviti!“ Tako je govoril starček redovnici, ko je postal, da si malo odpočije.

„Vsako leto, kadar smo šli na njen praznik k njenemu grobu“, je odvrnila redovnica, „sem slišala v srcu njen glas, ki je bil čim dalje močnejši, najprej vabljiv, nato očitajoč, kaj da tako dolgo čakam. Že davno prej bi bila rada sledila njenemu klicu, a morala sem skrbeti za brata Ambrozija, ker so mu starši prežgodaj umrli. Prosta sem bila le, ko je slekel deško tuniko.“

Molče je stopal starček dalje, utopljen v globoke misli.

„Čudno, kako to“, je rekel čez nekaj časa, ko je zopet postal, da se odpočije, „čudno, da ne morem ničesar odločiti glede prihodnosti dečkove, ko je vendar jasno, da vstopi, kakor njegov oče, v kakšno državno službo. In vendar mi pravi notranji glas, da mu je odločil Bog drugo pot.“

„Ambrozij se naj pa sedaj le pridno uči, da bode sposoben za poklic, ki mu bo odločen“, je pripomnil starejši brat.

„Postati hočem govornik“, je zaklical deček, „kaj je pač lepšega, kot stati na Glavnem trgu na govorniškem tribunlu, s katere je govoril slavnici Cicero rimskemu ljudstvu!“

„Da, da“, se je smehljaj starček, „zato že sedaj govoriš s stola svojim tovarišem, Toda, kaj če postane kedaj iz stola namesto govorniške tribune — prižnica ... fant?“

Po teh besedah je starček zopet stopal dalje.

Ambrozij je bil njegov ljubček, njegov Benjamini. Nenavadne zmožnosti otrokove so opravičevale mnogo upanja, ki ga je imel glede njegove prihodnosti. Po družinskih tradicijah bi imel nastopiti politično službo. To je bila tudi vroča želja dečkova. Pa vendar je slutil starček, da se bode njegovemu vnuku odprlo drugo polje, kjer bode bolj izkoriščal svoje zmožnosti.

Marcelina je pretrgano vprašanje očetovo: „ti govorniška tribuna, ali prižnica, vjela. Ona, ki se je vsemu sijaju in posvetni slavi odpovedala, se je zibala v sladkih nadah, da bode kedaj videla brata v mašniški obleki pred oltarjem.

„Ljubi Ambrozij“, je dejala, „vprašanje glede tvoje prihodnosti hočem danes prepustiti dobri varuhinji naše družine in njo skupno prositi za tebe“, in mu položila desnico na ramo. „Ona bode izprosil pri Bogu vse, kar bo tvoji duši in telesu v blaginjo.“

Naši popotniki so ravnokar dospeli do groba Kornelijev, kjer se odcepi na desno od Apijske ceste ozka steza proti vinogradom, ki drže do kapele sv. Soterije. Pot je bila danes posuta s svežimi vejicami in z lavorovim listjem; vhod kapele so krasile zavese iz aleksandrijske tkanine. Dragocena zagrinjala z umetno uvezenimi podobami, so se blešketala na notranjih stenah svetišča. Grob svetnice pred oltarjem je bil okrašen z duhtečimi vencami, okoli njega pa je gorelo brezštevilno lučic.

(Konec prihodnjšč.)

Iz celega sveta.

Velika nesreča na južni železnici. — Škalo se utrgala. V sredo, dne 12. februarja ob polnočni uri zvečer se je pripetila ne daleč od železniške postaje Sava na Kranjskem velika železniška nesreča. Večerni poštni vlak šte. 76, ki je zapustil ob 7. uri 23 min. zvečer postajo Sava ter vozil proti Zagorju, je trčil na mestu, kjer se izliva potok Pasjek v Savo, ob veliko skalo, ki se je odtrgala s hriba ter zdrčila na železniški tir. Strojvodja Kaš je še imel toliko prisotnosti duha, da je začel pravočasno vlak zavirati, s čem je preprečil velikansko nesrečo, ki bi se bila sicer pripetila. A vkljub njegovemu naporu je pa lokomotiva vendar zadela ob skalo ter skočila na drugi tir in sicer v tovorni vlak, ki je ravno v tem trenutku mimo vozil. Sreča v nesreči je ta, da je zadela lokomotiva v voz, ki je bil med dvema vozovoma, na katerih sta sedela 2 sprevednika. Lokomotiva pošt. vlaka je pretrgala tovorni vlak. Šest vozov tovornega vlaka se je prevrnilo po strmem bregu proti Savi in 11 vozov je ostalo prevrnjenih na železniškem tiru. Lokomotiva in službeni voz poštne vlaka sta popolnoma razbita. Strojvodja poštne vlaka Kaš je ostal na stroju do zadnjega trenutka. Nevarno so ga ranili kosci razbite lokomotive, mu strgali čreva ter ga pritisnili na prsni. Po velikem trudu so ga izkopali iz razvalin. Bil je še pri zavesti. Spravili so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer je pa že izdihnil. Kaš je strašno trpel. Dihati je mogel le na umeten način. Žena in 5letna hčerka sta stali ves čas ob njegovi postelji in obupano jokali. Kaševo truplo so prepeljali dne 15. februarja v Maribor, kjer je bil pokopan.

Kalifornija je zelo bogata dežela pomeranč in citron. Trgovci tega zlatega sadja kaj čudno kupce vabijo na tržišče. Nek Amerikaneec si je izmislil reklamo, da je napravil na trgu več metrov visok stolp iz pomeranč in citron. Drugi trgovci je sestavil iz pomeranč in citron 4 metre dolgo in 9 metrov visoko šolsko poslopje, katero je bilo razsvetljeno z električno lučjo. Tretji trgovec je zložil iz citron in pomeranč velikansko votlo kroglo. V veliko čudo je zgradil četrti trgovec omnibus z dvema konjema in s kočijažem. Kak velikanski razloček! V naših oknih na trgu pa opaziš po 4 10letne pomeranče in 3 suho zgrbančene citrone ležati ob zaprašenih sladkorčkih. I no, saj je v Kaliforniji nad 200 milijonov pomerančnih in citroninih dreves. Tamošnji sadjerejci dobijo kako leto po 100.000.000 do 200.000.000 K za citronski pridelek. Letos jim je nesrečni mrz napravlil škodo nad 110.000.000 kron.

Nekaj o Albaniji. Ker se že toliko govori in piše o Albaniji, naj omenim, kako kratkih in redkih besed so Albanci. V Elbasanu sta se srečali dve Albanci pred bazarjem in sta marnjali: „Dober dan, Marica!“ — „Dober dan, dušica!“ — „S čim ozdravljaš prehlajeno kozo?“ — „S trepentinom.“ — „Dober dan!“ — „Neki dan se zopet srečata na trgu.“ „Dober dan, Marica!“ — „Dober dan, dušica!“ — „Kaj si rekla, da bi dala kozi proti prehladi?“ — „Trepentin.“ — „Trepentin je umoril moje kozo, Marica!“ — „Mojo tudi!“ — „Dober dan!“ — „Dober dan!“

Usoda Carigrada. Neki vzhodni prerok je prekoval v Carigradu, ki so ga pred 2500 leti ustanovili, da se bodo zanj potezali vsi narodi sveta. Zanj se bodo vršile krvave vojske, toda stalno ne bo pripadal nobenemu narodu. To je vsekako hudo prerokovanje, a še huje je, kar Carigradu napovedujejo naravoslovci. Ti pravijo, da je treba le malo jačnega

potresa in Carigrad bo izginil s površja zemlje. nemila usoda bdi nad tem bajnim mestom.

Davek na mačke so vpeljali v Koswigu na Laškem. Davku so podvržene vse, nad 4 tedne stare mačke. Za eno mačko je treba plačati cekin, za vsako nadaljno pa 6 mark. Muca mora nositi okrog vratu davčno znamko kakor njen hišni tovariš pes. Z mačjim davkom se bo podpiralo varstvo ptic.

Koliko plače imajo evropski vladarji za vsako minuto. Neki statistik je objavil naslednje zanimivo statistiko o plači raznih evropskih vladarjev na eno minuto. Po tej statistiki ima ruski car plače na eno minuto 405 K, avstrijski cesar 175 K, nemški cesar 108 K, italijanski kralj 88 K, angleški 75 K, španski 72 K, švedski 48 K, bavarski 46 K, saški 24 K, norveški 46 K, belgijski 24 K, danski pa 18 K. Predsednik francoske republike ima na minuto 9 K, predsednik Združenih držav v Ameriki 2 K, predsednik švicarske ljudovlade pa 12 vin. na minuto.

24urno štetje. Švicarski zvezni svet je skle. il. da uvede mesto 12urnega 24urno štetje, če se uvede tudi v Nemčiji in v Avstriji. Dozdaj se je uvedlo 24urno štetje v Italiji in v Belgiji. Pri voznjah na železnicah bi bila uvedba 24urnega štetja zato boljša, ker bi se dnevni in nočni čas v voznih redih ne zamenjala, kar se zdaj večkrat pripeti na škodo potnikov.

Bogati soc. demokratje. Ob zadnjih občinskih volitvah v Gradcu se je doznalo, da so socialno-demokratski poslanci Resel, Schacherl in Muhič volili v I. volilnem razredu, kjer volijo le tisti, ki imajo letno 8400 do 9200 K dohodkov, a ker se državnohobrske dijete, okroglo 5000 K na leto, ne všteta, imajo navedeni rdeči voditelji na leto okroglo 13.000 do 14 tisoč kron dohodkov.